

До
Конституционния съд
на Република България

ДОПЪЛНЕНИЕ към
искане изх.№ 78 / 18.05.2026 г.
от
Административен съд – Силистра,
III-ти състав

по конституционно дело № 12 / 2026 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на Ваше разпореждане от 28.05.2026 г. по к.д. № 12 / 2026 г. допълвам отправеното до Вас искане изх.№ 78 / 18.05.2026 г. със съображенията, изложени по-долу.

1. Режимът на регистрацията на пътни превозни средства (ППС) в правото на Европейския съюз (ПЕС) и отношението му към разпоредбата на чл. 143, ал. 10, изр. 1 от Закон за движението по пътищата (ЗДвП)

1. Уводни бележки

Режимът на регистрацията на ППС в ПЕС се характеризира с фрагментарна хармонизация. За разлика например от материята на одобряването на типа на превозните средства¹, процедурите по регистрация, спиране и отмяна на регистрацията на национално ниво остават по принцип в нормотворческата компетентност на държавите членки, с тясно очертани изключения, изрично уредени в ПЕС.

2. Директива 1999/37/ЕО

Основният акт на ЕС, който се отнася до регистрационния режим на ППС, е Директива 1999/37/ЕО на Съвета от 29.04.1999 г. относно документите за регистрация на превозните средства. Тя е изменяна с множество директиви, последната от които е Директива (ЕС) 2022/362 на Европейския парламент и на Съвета от 24.02.2022 г.

2.1. Първоначален предмет на регулиране на Директива 1999/37/ЕО

В първоначалната си редакция Директива 1999/37/ЕО е била насочена изключително към хармонизиране на формата и съдържанието на регистрационните свидетелства и не е уреждала материалноправни основания за регистрация, спиране или прекратяване на регистрация на ППС. Тези въпроси са били оставени изцяло на националните правни системи.

2.2. Измененията, въведени с Директива 2014/46/ЕС

Директива 2014/46/ЕС засяга някои въпроси, свързани със спирането и прекратяването на регистрацията на ППС, а именно:

а) легални определения (нов чл. 2, б. „д“ и „е“ от Директива 1999/37/ЕО):

– „временно отнемане на регистрация“ – ограничен период от време, през който не е разрешено от държава членка ППС да се използва в пътното движение, след

¹В тази област Регламент (ЕС) 2018/858 урежда изчерпателен режим на хармонизация.

който период и при условие че основанията за временно отнемане вече са отпаднали, ползването на превозното средство може да бъде разрешено отново, без това да включва нова процедура по регистрация;

– „прекръпяване на регистрация“ – отмяната на разрешението, издадено от държава членка, ППС да се използва в пътното движение;

б) две хипотези (нов чл. 3а от Директива 1999/37/ЕО):

– чл. 3а, пар. 1: временно отнемане на регистрацията при отрицателен резултат от периодичен технически преглед в съответствие с чл. 9 от Директива 2014/45/ЕС;

– чл. 3а, пар. 3: прекръпяване на регистрацията при излизане от употреба на ППС съгласно Директива 2000/53/ЕО.

Гореносочените хипотези не ограничават държавите членки относно националните номенклатури от основания за прекръпяване на регистрацията на ППС. Това проличава от изричната разрешителна норма на събр. 3, изр. 2 от преамбюла на Директива 2014/46/ЕС: „Държавите членки имат възможността да посочат в националното законодателство и други причини за прекръпяване на регистрацията на превозно средство“. Останалите разпоредби на Директива 2014/46/ЕС не предвиждат никакъв ред за уведомяване на засегнатите лица относно прекръпяването на регистрацията, т.е. всичко това е извън обхвата на хармонизацията, въведена с директивата.

2.3. Свързани нормативни актове

В свързаните с Директива 1999/37/ЕО нормативни актове също липсват хипотези, отнасящи се до процесния казус. Това е видно от следващите редове.

А) Директива 2014/45/ЕС – отнася се до периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на моторните превозни средства и техните ремаркета.

Б) Директива 2000/53/ЕО – касае излезлите от употреба превозни средства.

В) Регламент (ЕС) 2018/858 – третира одобряването и надзора на пазара на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства.

2.4. Текущи законодателни инициативи

Към настоящия момент е висяща процедура 2025/0096/COD, инициирана по предложение COM (2025) 179 / 24.04.2025 г на Комисията, за нова директива, която ще отмени Директива 1999/37/ЕО. В чл. 6, пар. 1, б. „ж“ от проекта на новата директива са изброени причини за прекръпяване на регистрацията (неотнoсими към настоящото дело), но изброяването не е *numerus clausus*, тъй като завършва с „други причини“. Това означава, че нормотворческата инициатива не е свързана с изземването на националната законодателна компетентност относно основанията за прекръпяване на регистрацията на ППС.

3. Извод относно съотношението между ПЕС и чл. 143, ал. 10, изр. 1 ЗДвП

Прекръпяването на регистрацията на ППС поради липса на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ (ГО) и режимът на съобщаването на това прекръпяване на засегнатите лица е част не от ПЕС, а от националната правна уредба. Следователно правната валидност на чл. 143, ал. 10, изр. 1 ЗДвП е обусловена единствено от Конституцията на Република България. Изисквания на ПЕС не съществуват относно разглеждания въпрос.

II. Режимът на задължително застраховане на ППС в ПЕС и отношението му към разпоредбата на чл. 574, ал. 10 от Кодекса за застраховането (КЗ)

1. Уводни бележки

Директива 2009/103/ЕО и изменящата я Директива (ЕС) 2021/2118 са норма-

тивните актове на ЕС, посредством които е осъществено хармонизирането на националните законодателства в областта на задължителното застраховане на ППС.

2. Предписания относно предоставянето на информация

Член 23 от Директива 2009/103/ЕО урежда създаването на информационни центрове, чиято цел е да предоставят информация на пострадали при пътнотранспортни произшествия за идентификация на застрахователя на отговорното лице. Регистърът, който информационните центрове поддържат, включва: регистрационни номера на ППС, номера на застрахователни полици, данни за застрахователни дружества и представители по претенции, списък на превозните средства, ползващи се с дерогация по чл. 5 от директивата.

Член 23 от директивата в никаква своя част не урежда:

- ⊗ задължение за уведомяване на собственика на ППС;
- ⊗ процедура за установяване на липса на застраховка;
- ⊗ срокове за представяне на доказателства за наличие на сключен и действащ застрахователен договор;
- ⊗ последици от непредставянето на гореспоменатите доказателства.

Член 26 от директивата, озаглавен „Централен орган“, задължава държавите членки да предприемат „всички необходими мерки, за да улеснят своевременното предоставяне на пострадалите, на техните застрахователи и законни представители на основната информация, необходима за уреждане на претенциите“. Тук адресати на информационните потоци отново са пострадалите, а не собствениците на ППС.

3. Извод относно съотношението между ПЕС и чл. 574, ал. 10 КЗ

Комуникацията между информационните центрове и собствениците на незастраховани ППС е оставена извън обхвата на ПЕС. Това означава, че чл. 574, ал. 10 КЗ и най-вече частта му относно началния момент за отброяване на 14-дневния срок за представяне на доказателства за наличие на сключен и действащ договор за задължителна застраховка „ГО“ е изцяло и единствено в полето на националната правна уредба.

III. Неприложимост на Хартата на основните права на ЕС

Би могло да се търси противоречие между разпоредбите на чл. 574, ал. 10 КЗ и чл. 143, ал. 10, изр. 1 ЗДвП, от една страна, и от друга – Хартата на основните права на ЕС. Последната обаче – в чл. 51, пар. 1, изр. 1 – предписва следното: „Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите-членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза“². В случая гореспоменатите разпоредби не прилагат право на ЕС, поради което Хартата на основните права на ЕС е неприложима.

В обобщение: разпоредбите на чл. 574, ал. 10 КЗ и чл. 143, ал. 10, изр. 1 ЗДвП попадат извън приложното поле на ПЕС, респ. попадат в полето на дискреция, оставено от ПЕС. Поради тази причина не са налице последици от действието на ПЕС относно процесния казус и националният съд не разполага с норми от ПЕС, които да заменят горепосочените разпоредби.

Уважаеми Конституционни Съдии, с оглед на всичко гореизложено моля да приемете, че нередовността на искане изх.№ 78 / 18.05.2026 г. на Админист-

² Вж. решение от 26.02.2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105; решение от 06.03.2014 г., Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126; решение от 10.07.2014 г., Julián Hernández и др., C-198/13, EU:C:2014:2055.

ративен съд – Силистра (Ваш вх.№ 284 / 20.05.2026 г.) е отстранена, и да разгледайте искането по същество.

гр. Силистра
09.06.2026 г.

(Рајери Раданов)